

Raqs LAM

2025-YIL – ATROF-MUHITNI ASRASH VA “YASHIL” IQTISODIYOT YILI

Gazetaning ushbu soni “Sanatshunoslik” ta’lim yo’nalishi 3-kurs talabalari Jamshid Mirsoliyev va Sherzod Qodirov tomonidan tayyorlandi.

MILLIY RAQS VA XOREOGRAFIYA TA'LIMI RIVOJIGA QARATILGAN ANJUMAN

O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasida “O'zbekiston va jahon xalqlarining madaniy hamkorlik istiqbollari” mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy anjuman o'tkazildi.

Anjumanda milliy raqs san'ati va etnografiya, raqs san'atidagi yangi ijodiy loyihalar, san'atshunoslik, xoreografiya ta'limida xalqaro hamkorlik aloqalari, globallashuv sharoitida xalqaro madaniy-gumanitar hamkorlikning dolzarb masalalari keng muhokama qilindi.

Konferensiya ishida Rossiya, Belarus, Hindiston, Turkiya, Xitoy, Misr, Ozarbayjon, Tojikiston va Qozog'iston kabi o'ndan ziyod xorijiy mamlakatlarning yetakchi olimlari hamda soha mutaxassisleri o'z ma'ruzalari bilan ishtirok etdi.

— Mamlakatimizda xoreografiya ta'lim tizimini takomillashtirish, malakali kadrlar tayyorlashga bo'lgan ehtiyojni to'la qamrab olish, yangi avlod darsliklarini hamda milliy raqs san'ati sohasida “ustoz-shogird” an'analari asoslangan raqs maktablari yaratish, xalqaro standartlarga muvofiq yuqori malakali mutaxassislar va kadrlarni tayyorlash, ilmiy tadqiqotlarni jadal rivojlantirish masalalariga jiddiy e'tibor qaratilmoqda, — dedi O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi rektori, professor Shuhrat Toxtasimov. — Bu maqsadlarga erishish uchun o'qitishning zamonaviy va ilg'or uslublaridan keng foydalanish, o'quvchilar iqtidorini har tomonlama rivojlantirish, ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik va innovatsion texnologiyalarni, madaniyat va san'at sohasida ilm-fan bo'yicha erishilgan ilg'or yutuqlarni tatbiq etish dolzarb ahamiyatga ega. Qolaversa, ilmiy tadqiqotlar natijalari bo'yi-

cha ma'naviy-ma'rifiy va ilmiy-ommabop adabiyotlarni tayyorlash va nashr qilish bugungi kunning muhim masalalari sanaladi.

Konferensiyada qayd etilganidek, mamlakatimizda Uchinchi Renessans poydevori hamda yangi jamiyat asoslarini barpo etishning eng muhim tarkibiy qismi — ma'naviyat va ma'rifat, madaniyat va san'at sohasida shaxsni muntazam kamol toptirish borasida uzluksiz ish olib borish va bunday tarbiyaviy tizim markazida xalqimizning azaliy qadriyatlariga sadoqat ruhini shakllantirish ustuvor. O'zbekiston va jahon xalqlarining madaniy hamkorlik aloqalari yanada mustahkamlanib bormoqda.

Shuningdek, anjumanda o'zbek milliy raqs san'atini rivojlantirish, uni jahon sahnalariga olib chiqish borasida ko'plab ishlar amalga oshirilayotgani ta'kidlandi. Akademiyaning professor-o'qituvchilari, iqtidorli yigit-qizlari Moskva, Sankt-Peterburg, Sochi, Astraxan, Ufa, Ostona, Olmota, Dushanbe, Chimkent kabi shaharlarda o'tkazilgan nufuzli xalqaro festival va ko'rik-tanlovlarda, xalqaro konferensiyalarda ishtirok etib, o'zaro tajriba almashib kelmoqda.

Anjuman yakunida xalqaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash, ta'lim sifati, ilm-fanni yanada rivojlantirish, xoreografiya ta'limi sohasidagi xalqaro tajribani o'zlashtirish, innovatsion uslublarni joriy etish, professor-o'qituvchilar malakasini zamonaviy talablarga mos darajada oshirish yo'lidagi ishlarni jadallashtirishga qaratilgan istiqboldagi ustuvor vazifalar bo'yicha kelishib olindi.

Muhtarama Komilova,
O'ZA jurnalisti

XALQARO TURK DUNYOSI DAVLAT BALET MAKTABLARI ANQARA FESTIVALI BO'LIB O'TDI

2025-yilning 28-apreldan 2-mayga qadar Turkiya davlati Anqara shahrida turkiy davlatlar xoreografiya san'atiga bag'ishlangan Anqara xalqaro festivali bo'lib o'tdi. Tadbir mamlakatning musiqa va raqs ta'limi sohasidagi yetakchi ta'lim muassasalaridan biri bo'lgan Hacettepe universitetida joylashgan Anqara davlat konservatoriyasida bo'lib o'tdi.

Festival turkiy mamlakatlardan xoreografiya ta'lim muassasalari rahbarlari, o'qituvchilar va o'quvchi-talabalarni birlashtirib, milliy an'analarni namoyish etish, professional muloqot va madaniyatlararo muloqot uchun muhim maydonga aylandi. Mazkur xalqaro festivalda O'zbekiston Respublikasidan — O'zbekiston Davlat xoreografiya akademiyasi rektori — Shuxrat To'xtasimov, “Xoreografiya jamoalari rahbari” yo'nalishi 1-kurs talabasi — Valieva Sevinch hamda kamina ishtirok etdiki.

Festival doirasida Shuxrat To'xtasimov tomonidan erkaklar sinfi uchun klassik raqs bo'yicha mahorat darsi o'tkazildi. Unda koordinatsiya, ifodalilik va ijro mahoratini oshirishga alohida e'tibor qaratildi. Mahorat darsi o'zining yuksak uslubiy boyligi bilan ajralib turdi, ishtirokchilar va o'qituvchilar jamoasi tomonidan ko'plab ijobiy fikrlar va olqishlarga sazovor bo'ldi.

Shuningdek, men o'zbek milliy raqsi bo'yicha mahorat darsi o'tkazdim. Festival ishtirokchilari o'zbek raqsining ifodali plastikasi, ritmi va o'ziga xos uslubini o'rganishga katta qiziqish bildirishdi. Mahorat darsi talabalar va o'qituvchilarni xursand qildi. Uning mazmuni, professionalligi va materialning ilhomlantiruvchi namoyishi uchun taniqli raqs ustalari, pedagoglar va talabalar tomonidan ko'plab ijobiy sharhlarni oldi.

Shuningdek, O'zbekiston vakillari festivalda ishtirok etayotgan Turkiyaning yetakchi balerinalari va o'qituvchilarining hamda boshqa turkiy davlatlardan kelgan mahoratli raqs ustalarining mahorat darslarida ham qatnashishdi. Ushbu mahorat darslaridagi ishtirok turli milliy maktablarning o'ziga xos xususiyatlarini bilan tanishish va o'z ta'lim va ishlash yondashuvlarini boyitish imkonini beruvchi qimmatli kasbiy tajriba bo'ldi.

Anqara davlat konservatoriyasi professor-o'qituvchilari va talabalari tomonidan tashkil etilgan Xalqaro

raqs kuniga bag'ishlangan konsert alohida e'tiborga loyiq. Ushbu konsert festivalning muhim madaniy voqeasi bo'lib, talabalarining yuksak tayyorgarligi, raqs an'analari rang-barangligiga chuqur hurmat ko'rsatilishini ko'rsatdi. Mazkur tadbirda O'zbekiston vakillari qiziqish bilan ishtirok etishdi, bu ularga madaniy xilma-xillikni yaxshiroq tushunish va hamkasblari bilan tajriba almashish imkonini berdi.

Festivalning kulminatsion nuqtasiga aylangan gala-konsert 1-may sanasida bo'lib o'tdi va unda tashkilotchi universitet talabalarini, shuningdek, turkiy davlatlar: Qozog'iston, Qirg'iziston, Ozarbayjon, Turkiya va O'zbekiston talabalari chiqish qildilar. Ushbu konsertda O'zbekiston Davlat xoreografiya akademiyasi 1-kurs talabasi Sevinch Valiyeva “Surnay lazgi” raqsini yakkaxon ijro etdi. Bu raqs o'zining yorqinligi, dinamikligi va teran emotsionalligi bilan tomoshabinlar qalbidan joy olib, konsertning haqiqiy durdonasi bo'ldi.

Mazkur festival doirasida TURKSOY Turk madaniyati xalqaro tashkiloti, Turk dunyosi baleti va xoreografiyasi ta'lim muassasalari rahbarlari yig'ilishi bo'lib o'tdi. Unda O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi rektori Shuxrat Toxtasimov ishtirok etdi. TURKSOY 2-Turk dunyosi balet va xoreografiya ta'lim muassasalarini direktorlarining yig'ilishi 2025-yilning 30-aprel kuni Anqara shahrida Turk dunyosi xalqaro balet maktablarining Anqara festivali bilan bir vaqtda TURKSOY Bosh kotibiyati majlislar zalida bo'lib o'tdi. Yig'ilishda ishtirokchi ta'lim muassasalarining balet, xoreografiya, zamonaviy va an'anaviy raqs yo'nalishlari bo'yicha olib borayotgan ishlari to'g'risida berilgan ma'lumotlar ijobiy baholanib, ushbu yo'nalishdagi tadqiqotlarni rivojlantirish, ta'lim muassasalarimiz o'rtasida hamkorlikni yo'lga qo'yish va qo'shma loyihalar ishlab chiqish masalalarini muhokama qilib, soha barqarorligi doirasida muhim qarorlar qabul qilindi.

“Anqara” xalqaro festivali ishtirokchilarning madaniy va kasbiy hayotida muhim voqea bo'ldi. Bu turkiy xoreografiya an'alarining boyligi va rang-barangligini namoyon etib, ijodiy aloqalarni mustahkamlash, dunyoqarashini kengaytirish va O'zbekiston milliy san'atini xalqaro maydonda ommalashtirishga xizmat qiladi.

Susanna Useinova,
“Xoreografiya jamoalari rahbari”
kafedra o'qituvchisi

SO‘Z KO‘RKI — *maqol*

Xalq o‘zining hayoti tajribasidan olgan xulosalarini, falsafiy mulohazalarini maqollar orqali ifodalagan. O‘zbek maqollari mavzu jihatdan xilma-xil va rang-barangdir. Ayni choqda ular yaratilishi jihatdan juda qadimiy zamonlarda yashagan ajdodlarimiz ijodini tashkil etadi. Mahmud Koshg‘ariy o‘zining “Devonu lug‘otit turk”da uch yuzga yaqin xalq maqollari berilganki, turkiy xalqlarning madaniy merosiga voris sifatida har bir o‘zbek ular bilan faxrlansa arziy di. Yana shuni ham ta’kidlash kerakki, 1980-yillarning oxirida O‘zbekiston Fanlar Akademiyasining Alisher Navoiy nomidagi Til va adabiyot institut xodimlari tomonidan o‘n uch mingga yaqin maqollar alifbo bo‘yicha tartiblangan holda nashr ettiriladi.

Bu esa o‘zbek xalqining naqadar ulkan va bebaho madaniy merosga ega ekanligini dalillaydi. Hech ikkilanmasdan alohida qayd etish lozimki, bunday ulkan xazinaga dunyodagi kamdan-kam xalqlar ega

OYNI ETAK BILAN YOPIB BO‘LMAS

bo‘lishi mumkin. Hayot tajribasi shuni ko‘rsatadiki, bironta shoirtabiat inson qattiq ehtirosga berilgan paytda o‘nlab qo‘shiq to‘qib tashlashi mumkin. Ammo bitta maqolning badiiy jihatdan mukammal shakllanishi va xalq qalbidan joy olishi uchun o‘nlab yillar, ko‘p vaqtlar zarur bo‘ladi.

Maqol xalq hayotiy tajribalarini xulosasini badiiy jihatdan mukammal ifodalovchi hikmatli so‘zlar majmuasidir. Maqollar ifodalanishi lozim bo‘lgan fikr va mazmun keng qamrovli bo‘ladi. Bizning fikrimizcha, har bir maqolni vujudga kelishida birorta ibratli voqea ro‘y bergan va bu voqea o‘ta zukko, sinchkov dono ajdodlarimiz vakili tomonidan kuzatilishiga sabab bo‘lgan. “Devonu lug‘otit turk”dan olingan quyidagi misollarga murojaat qilaylik: “Besh qo‘l barobar emas”, “Ho‘kizni tuyog‘i bo‘lguncha, buzoqni boshi bo‘lgan yaxshiroq”, “Ot kuragidagi yag‘ir bolalarga meros bo‘lib qoladi”. “Quduqda suv bor, ammo it burni tegmaydi”.

Ma’lum bo‘ladiki, yuqoridagi har bir misolni yillar davomida tajribadan o‘tgan, uning haq ekanligiga ishonch hosil qilgan, badiiy jihatdan mukammallashib borgan namuna sifatida qabul qilish mumkin. Keyinchalik Alisher Navoiy ijodida maqol atamasi “Masal” tarzida beriladi: “masal durkun – uyqu o‘limdir”. “Masal” atamasining XX asr boshlarigacha qo‘llanilib kelingani ma’lum. O‘tgan asrning ikkinchi choragidan boshlab “maqol” so‘zi tez-tez uchray boshlaydi. XX asr yarmidan esa faqat maqol tarzida qo‘llaniladi.

Qolaversa, maqolning el orasida keng tarqalishi, ularda haqiqat ifodasi bilan aloqadordir. Agar mai-shiy hayotda biron narsa predmetning ishlatilishi to‘xtatilsa, ma’lum muddatdan so‘ng ana shu narsa nomi ishtirokidagi maqol sekin-asta iste’moldan chiqadi. Jumladan, “Choriq”, “Xoqon” kabi so‘zlar tilimizda kam ishlatilganligi sababli ularning ishtirokidagi maqollar ham yo‘qolib ketgan. Yoki

O‘zbekistonning hamma viloyatlarida “Yer haydasang kuz hayda, kuz haydamasang yuz hayda” maqoli keng tarqalgandir. Ammo Xorazm hududlarida yashaydigan yurtdoshlarimiz ushbu maqolning o‘z ma’nosida ishlatmaydilar. Chunki Xorazmda yer osti suvlari yer qatlamiga juda yaqin joylashganligi sababli bu viloyatda dehqonchilik tajribasida kuzda ekin maydonlari haydalmaydi. Ma’lum bo‘ladiki, xalqimiz tomonidan qo‘llanadigan har bir maqol hayot tajribasidan o‘tgan, zamonlar sinoviga bardosh bergan so‘z san’ati namunasidir.

Turli xalqlar og‘zaki ijodida maqollarning o‘rganish bu janr namunalari mazmunan deyarli hamma xalqlarda bir xil takrorlanishini ko‘rishimiz mumkin. Ammo bunday yaqinliklar bir xalq ikkinchi xalqdan o‘zlashtirganligi bilan izohlash to‘g‘ri bo‘lmaydi. Bizningcha bunday yaqinlikni oddiy turmush tarzini o‘xshashligi, insonlar hayotidagi munosabatlarning yaqinligi va umuman hayotning ko‘p holatlarida bir xil vaziyat hosil bo‘lishi bilan izohlagan ma’qulroq. Masalan; “Ilon chaqqan arqondan qo‘rqar” (ingliz), “Kuygan mushuk sovuq suvdan qo‘rqar” (fransuz), “Jo‘jani tuxum ochilgandan so‘ng sana” (ingliz), “Bigizni qopda yashirib bo‘lmas” (rus) maqollari, “Qo‘rqqanga arqon ilon bo‘lib ko‘rinar”, “Sutdan kuygan qatqiri puf lab ichibdi”, “Jo‘jani kuzda sanay-

JO‘JANI TUXUM OCHILGANDAN SO‘NG SANA

miz”, “Oyni etak bilan yopib bo‘lmas” kabi o‘zbek maqollari bilan o‘xshash ma’noni bildiradi.

Xalq maqollari asrlar davomida o‘zbek xalqining hayot tajribasini badiiy jihatdan ifodalovchi so‘z san’ati namunalari sifatida yashab keldi. Xalq maqollari ming yil davomida shoir va yozuvchilar tomonidan badiiy asarlar kiritiladi va folklorizm namunasi sifatida so‘z san’atidan o‘rin oldi. Mahmud Koshg‘ariyning turkiy so‘zlariga izoh berish maqsadida keltirilgan maqollar o‘z davrida o‘rta asr olimi tomonidan dastlabki o‘rganish obyekti bo‘lgani sifatida baholanishi mumkin. Keyinchalik esa, bu an’ana o‘zbek folklorshunos olimlari tomonidan rivojlantirilganligini e’tirof etish joizdir. Bu olimlar ko‘p asrlik madaniy merosimizdan munosib o‘rin olgan otalar so‘zini to‘playdilar, ilmiy tahlildan o‘tkazadilar, nashrdan chiqaradilar va xalqqa taqdim etadilar.

Maqollar mundariyasi ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy, ma’naviy masalalarga old mavzulardan iboratdir. Ulardan o‘zbekning vataniga, xalqiga, mehnatiga, ilmga, hunarga, oilaga, mardlikka, ahillikka bo‘lgan munosabatlari o‘zining badiiy ifodasini topgan. Badiiy jihatdan mukammallik maqollarning asosiy fazilatlaridan biri hisoblanadi. O‘xshatish, sifatlash, istiora, majoziy, qofiya tasvir san’atlari keng qo‘llanilganligi bilan ular o‘qigan inson diqqatini o‘ziga jalb etadi.

Begzod Turmamatov,
“San’atshunoslik” ta’lim yo‘nalishi
2-kurs talabasi

UILYAM SHEKSPIRNING “QIYIQ QIZNING QUYILISHI”

ASARIGA TAQRIZ

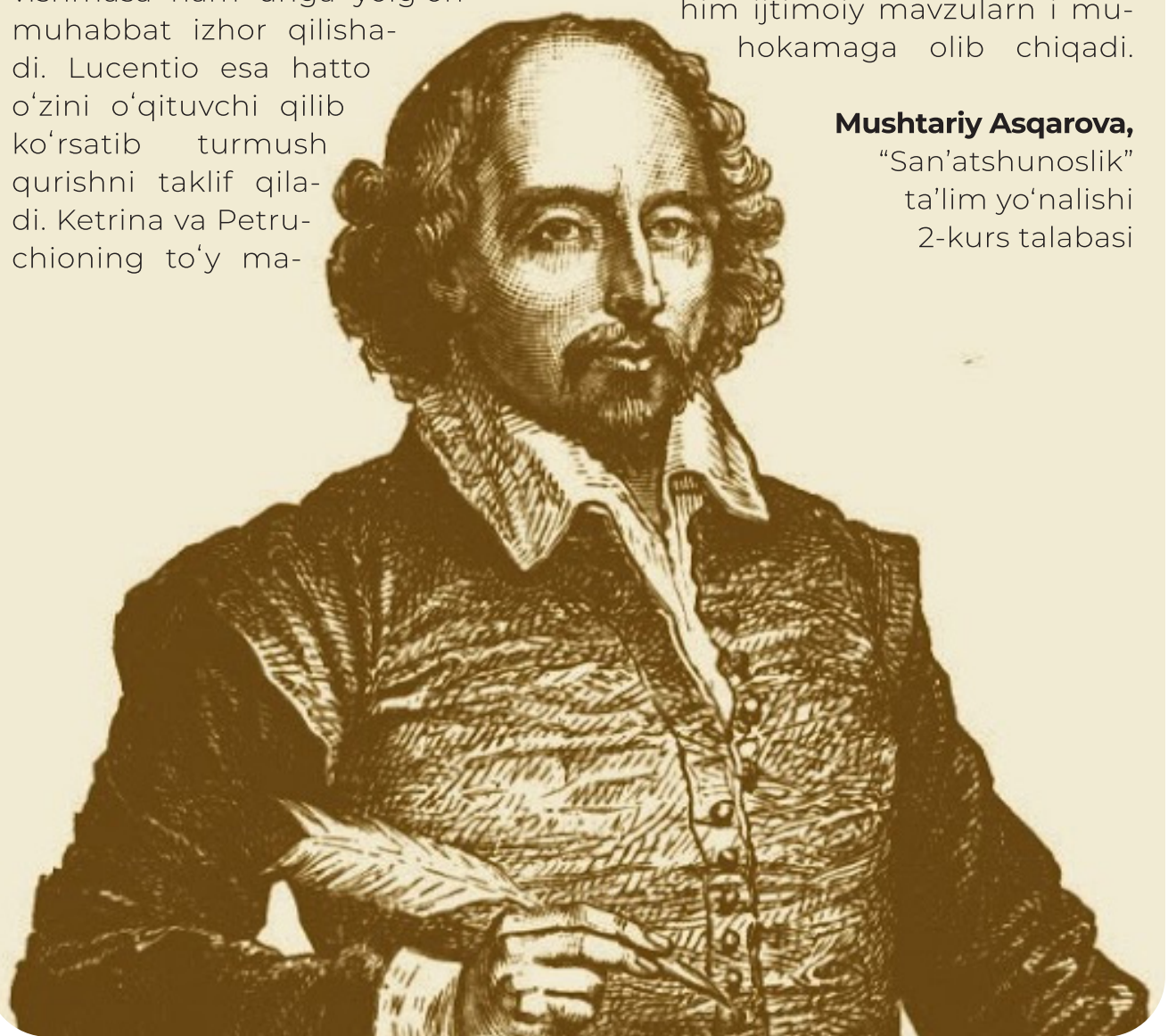
Uilyam Shekspir – ingliz adabiyotining eng buyuk namoyandalari-dan biri bo‘lib, 1564-yilda tug‘ilgan va 1616-yilda vafot etgan. U drama-turg, shoir va aktyor sifatida tanilgan. Shekspir ijodi ko‘plab janrlarni o‘z ichiga oladi: fojialar (Hamlet, Otello, Maqsud podshoh), komediyalar (Yozgi kecha tushlari, Ikki Veronalik zodagon, Qiyiq qizning quyilishi), hamda tarixiy dramalar (Richard III, Genrix IV) shular jumlasidandir. U inson qalbining murakkab kechinmalari, ijtimoiy ziddiyatlar va muhabbat mavzusini chuqur yoritib bergan. Uning “Qiyiq qizning quyilishi” (inglizcha nomi: The Taming of the Shrew) komediyalar janriga mansub bo‘lib, erk va itoat, gender rollari va oila munosabatlari kabi dolzarb mavzularni hajviy tarzda yoritadi.

Asar Italiyadagi Padua shahrida bo‘lib o‘tadi. Hikoya boy va nufuzli odam Baptista Minola va uning ikki qizi — aqlli va itoatkor Biyanka hamda qiyiq va o‘jar tabiatli Ketrina haqida. Biyankaga ko‘p yigitlar sovchi bo‘ladi, biroq Baptista avval Ketri-naga uylanadigan yigit topilmaguncha, Biyankani erga bermasligini aytadi. Bu orada Paduaga kelgan yigit Petruchio, moliyaviy manfaatlarni ko‘zlab Ketrina bilan turmush qurishga qaror qiladi. Asardagi asosiy e’tibor ular o‘rtasidagi murakkab munosabatlarga qaratilgan. Petruchio boylik uchun har qanday ayolga uylanishga tayyor. Do‘stlarining tavsiyasi bilan u Ketrinani ko‘rishga va uni “quyishga” qaror qiladi. U Ketrinaning go‘zalligini va muloyimligini maqtaydi (holbuki, u bunday bo‘lmasa ham). Unga kuchli muhabbat izhor qiladi, go‘yo bu uning “tushida ko‘rgan jufti”dek. Bu yolg‘onlar orqali u Ketrinani chalg‘itadi va ota-onasini ishontirib, to‘yga erishadi. Bu orada asarda Hortensio va Gremio ismli yigitlar Biyankani se-vishmasa ham unga yolg‘on muhabbat izhor qilishadi. Lucentio esa hatto o‘zini o‘qituvchi qilib ko‘rsatib turmush qurishni taklif qiladi. Ketrina va Petruchioning to‘y ma-

rosimlari boshlanadi. Lekin to‘yda kuyov ya’ni Petruchio ataylab kech keladi. Sabab sharmandalik orqali Ketrinaning qattiqqo‘lligini sindirmoqchi bo‘ladi. To‘ydan so‘ng uyni isitmaydi, ovqat bermaydi – «men seniyaxshi ko‘raman, lekin seni o‘zim xohlagandek tarbiyalayman» degan shior bilan uni qiynab nozik hiylalar ishlatadi. Bu usullar orqali Petruchio Ketrinani bo‘ysunishga emas, o‘zini tushunishga, mehr ko‘rsatishga va izzatni qadrlashga o‘rgatadi. Asar yakunida esa uch juftlik Petruchio–Katrina, Lucentio–Biyanka va Hortensio–beva ayol yig‘ilishadi. Petruchio barcha erkaklarni chaqirib, “Kimning xotini eng itoatkor?” degan bahs ochadi. Biyanka va boshqa ayollar javob bermaydi, lekin Ketrina darrov keladi va erkaklarga itoat qilish haqida nutq so‘zlaydi. Bu nutq ba’zilar tomonidan ayolning bo‘ysunishiga da’vat sifatida qabul qilinadi, ammo aslida u: “Muhabbat — bu bir tomonlama hukmronlik emas, balki o‘zaro hurmat va muro-sadir” degan g‘oyani ilgari suradi.

“Qiyiq qizning quyilishi” — kulgili ko‘rinish ortida turli jamiyatda va gender masalalarni muhokama qiluvchi kuchli dramatik asar. Shekspir ayol va erkak munosabatlarida hukmronlik emas, balki mehr, hurmat va o‘zini anglash orqali uyg‘unlik yaratilishini taklif qiladi. Petruchioning makkorona usullari vaqtinchalik bo‘lsada, ular orqali Ketrina o‘zining ichki kuchini va sevgi mohiyatini anglab yetadi. Xulosa qilib aytganda, “Qiyiq qizning quyilishi” – Shekspir ijodidagi yorqin va bahsli asarlardan biri bo‘lib, u o‘z davrida ham, bugun ham muhim ijtimoiy mavzularni muhokamaga olib chiqadi.

Mushtariy Asqarova,
“San’atshunoslik”
ta’lim yo‘nalishi
2-kurs talabasi

SERQIRRA SAN'ATKOR

(O'zbekiston xalq artisti Usta Olim Komilov tavalludining 150-yilligiga)

Usta Olim Komilov (1875-1953) – o'zbek sahna raqsini yaratilishi va rivojlanishiga o'zining beqiyos hissasini qo'shgan, milliy musiqa va raqs namunalari jahon sahnasiga olib chiqqan buyuk san'atkorlardan biridir. Ustoz sahnalashtirgan raqslari, ijro etgan doira usullari nafaqat O'zbekistonda, balki xorijiy davlatlarda ham muvaffaqiyat qozongan va ular orqali minglab xorijiy tomoshabinlar ko'p asrli tarix va boy an'analarga ega bo'lgan madaniyatimiz va san'atimiz namunalarini bilan tanishishdi.

Usta Olim Komilov 1875-yilda Marg'ilon shahrida to'quvchi oilasida dunyoga kelgan. Bolaligida yetim qolib, u o'n yoshidan yog'och aravalar yasaydigan ustaxonada ishlay boshladi. Ushbu hunarda Olim professional mahorat cho'qqilarini zabt etdi va buning uchun uni "Usta" deb atashgan. Shu bilan birga u musiqa san'atiga ham qiziqadi. Usta Olim 1918-yilda Marg'ildagi maktab-internat va korxonalarda musiqa to'garaklari tashkil qiladi.

1926-yilda Usta Olim Komilov an'anaviy teatr san'atining taniqli ustasi Yusufjon qiziq Shakarjonov bilan birgalikda O'zbekistonda konsert faoliyatining asoschisi Muhiddin Qori-Yoqubov tomonidan tashkil etilgan Konsert-etnografik truppga qo'shiladi.

Usta Olim Komilov milliy balet san'atini shakllanishiga ham salmoqli hissa qo'shgan. U.O.Komilov 1929-39-yillarda o'zbek musiqali teatrida baletmeyster sifatida faoliyat yuritgan. Birinchi o'zbek baletlari: I. Roslavetsning "Paxta" (1933), F.Talning "Shohida" (1939), Y. Brusilovskiyning "Gulandon" (1940) spektakllarini sahnalashtirishda qatnashgan, xoreograf F.V. Lopuxovga "Oqbi-lak" baleti ustida ishlaganda ijodiy yordam ko'rsatgan (1943).

O'zbek musiqali teatrida Usta Olim Komilov va Mukarram Turg'unboyeva tomonidan sahnalashtirilgan birinchi milliy balet — "Paxta" baleti – 1933-yilda yaratiladi. Bu o'zbek xalq raqsi va klassik xoreografiyani uyg'unlashtirish bo'yicha ilk urinish edi. Bu balet hali teatr tashkil etilmasidan avval Tamaraxonim, Roziya Karimova, Usta Olim Komilov tomonidan sahnalashtirildi va raqsni ular o'zlarini ijro etdilar.

1930-yillarning o'rtalarida yaratilgan eng yirik asarlar "Farhod va Shirin" (V.Uspenskiy) va "Gulsara" (R. Gliyer, T.Sodiqov) musiqali dramalaridir. Bu spektakllardagi xoreografik kompozitsiyalar bevosita Usta Olim ishtirokida yaratilgan va sahnalashtirilgan.

1939-yilda Tamaraxonim Y. Brusilovskiyning "Gulandon" baletini sahnaga qo'yishga kirishdi. Baletning sahnalashtiruvchilari Usta Olim Komilov, Tamaraxonim, I. Arbatov va V. Gubskaya masalaga ijodiy yondashib, o'zbek baletini Yevropa klassik baleti va milliy raqslar sintezi sifatida yaratdilar va 1940-yilda spektakl tomoshabinlarga taqdim etildi. Epizodning mazmuni va xarakteriga qarab, klassik baletdan yoki milliy raqs harakatlaridan foydalanish masalasi o'z yechimini topar edi. Masalan, birinchi pardadagi bahor sayilini tasvirovchi ommaviy raqslar, Xorazm xalq o'yinlaridan tanlab olindi va ajoyib raqs shakllari yaratildi. Bu raqslar voqea rivojiga uzviy bog'langan edi.

Shu bilan birga postanovkachilar ayrim hayotiy harakatlarni pardoqlab, illyustrativ qo'l harakatlarini esa bir qadar umumlashtirib berdilar. Harakatlarni bir uslubga solish zarur edi, chunki postanovkachilar juda ko'p milliy o'yinlardan foydalangan edilar. Turli janr va uslubdagi bu raqslarni aniq bir uslubga, balet spektakllari uslubiga solinmasa, milliy raqs na klassik xoreografiyaning o'rtasida uzilish bo'lib qolar, bunday umumiy xoreografik uslub yaratmasdan, balet spektaklini ham yaratib bo'lmaz edi.

Baletning ommaviy raqslari klassik raqs qonunlari asosida tuzilgan edi. Sahnalashtiruvchilar milliy raqs xarakteridan, uning o'ziga xos qo'l harakatlaridagina emas, balki duetlarni tuzishda harakatlarning ruhidan ham foydalandilar.

Yengil, sodda yarim attityudlar va yarim arabeskalr, qo'llarni osmonga ko'tarib, oyoq uchida nazokat bilan turishlar spektakl qahramonlarining milliy xarakterini yanada kuchaytirib berdi va obrazlarni konkretlashtirib ko'rsatish uchun xizmat qildi.

Shu tarzda, balet raqsi qonunlari asosida tuzilgan xalq raqsi sahnada obraz yaratishda yordam berdi.

Usta Olim Komilov ijodiy izlanishda davom etib, "Farhod va Shirin" hamda "Gulsara" spektakllari va birinchi o'zbek milliy operasi "Bo'ron" uchun raqslar sahnalashtirdi. Ustoz san'atkor tinimsiz ijod bilan shug'ullanib, yana bir o'zbek operasi — "Buyuk kanal" uchun ham raqslar yaratdi.

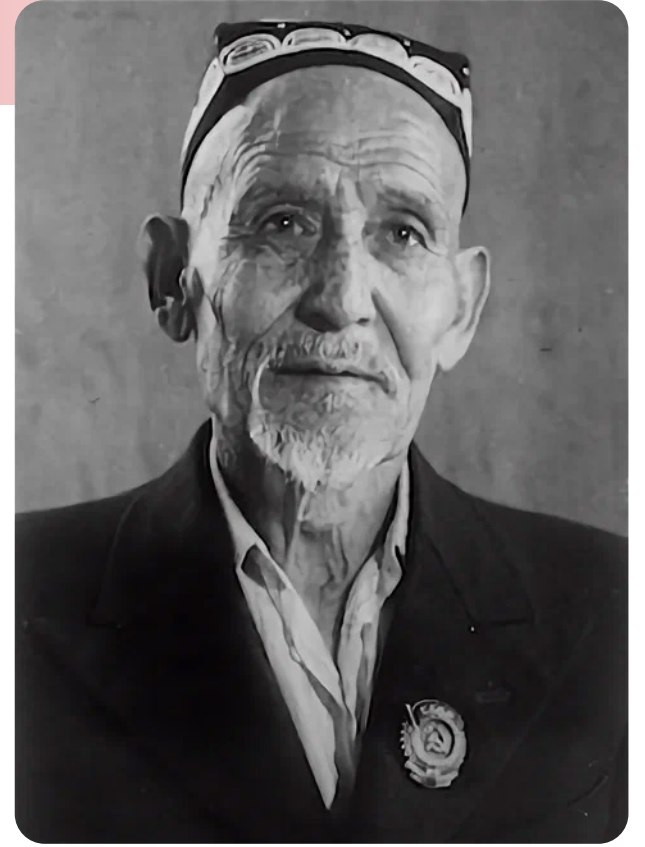
Usta Olim Komilov baletmeyster sifatida sahnalashtirgan I.Roslavetsning "Paxta" va F.Talning "Shohida" nomli birinchi o'zbek baletlarining musiqasi va xoreografiyasi xalq manbalariga asoslangan edi. Kompozitor F. Tal "Shohida" baleti partiturasiga "Aylanaman, yorlarim", "Bilaguzuk", "Yor-yor" va boshqa xalq kuylarini kiritdi. Avj sahnasi Farg'ona raqs turkumi "Katta o'yin" usullariga asoslanadi. Garchi baletlarning simfonik musiqasi bo'lsada, Usta Olim Komilov tomonidan unga milliy cholg'ular jo'r sifatida kiritilgan.

"Shohida" baletining premyerasi 1939-yilda bo'lib o'tdi. Musiqa ijodkori — F.S. Tal, librettochilar Y. Yusupov va A. Bender, sahnalashtiruvchilar A. Tomskiy, Usta Olim Komilov va M. Turg'unboyeva bo'ldilar. Bosh rollarni M. Turg'unboyeva, R. Karimova, D. Alimov, L. Sarimsoqova, Ye. Baranovskiy, L. Petrosova, I. Oqilov ijro etdilar.

"Shohida" baletining sahnalashtirilishi tarixiy voqea bo'lib, spektakl yil davomida muvaffaqiyat bilan sahnada namoyish etildi. Baletning syujeti o'sha davrda dolzarb bo'lgan ayollarning ozodlikka chiqish mavzusi bilan bog'liqdir. Spektakl dramaturgiyasi ikki o'zaro qarama-qarshi kuchlar o'rtasidagi ziddiyatga asoslanadi va oddiy qishloq qizining hayoti haqida hikoya qiladi. Shohida birinchi qatorida paranjisini tashlaydi va yoshlar ichida targ'ibot ishlarini olib boradi.

Balet Farg'ona maktabi raqslaridan iborat bo'ldi. Spektaklni sahnalashtiruvchilar tarixiy voqealar va milliy xarakter klassik balet vositalari bilan emas, balki milliy raqs bilan namoyon etilishi zarurligini tushundilar.

Balet beshta ko'rinishdan iborat bo'lib, baletning xoreografik partiturasini turli raqs-

lardan – ommaviy, duet, ansambl va yakka raqslardan tuzilgan. Ommaviy raqslar: qizlarning tut barglari bilan raqsi (2-ko'rinish), dehqonlar raqsi, non bilan raqs, "Yor-yor", vals, yakuniy paxta bilan raqsdan iborat. Yakka raqslar – devona raqsi, Botir raqsi, sotuvchi qiz raqsidir.

Baletga o'zbek milliy raqslaridan tashqari tojik, uyg'ur raqslari va "Lezginka" ham kiritildi. Balet tantanali katta raqs sahnasi bilan yakunlanadi.

"Shohida" baleti o'zbek milliy raqlarida ulkan ifodaviy vositalar mavjudligini ko'rsatib berdi. Baletni sahnalashtirgan A. Tomskiy, Usta Olim Komilov va M. Turg'unboyeva milliy raqs vositalari bilan katta sahna spektaklini va uning dramatik g'oyasini ochib berdilar.

Usta Olim Komilov o'zbek xalqining boy raqs merosini mukammal o'zlashtirdi hamda o'z shogirdlariga o'rgatib keldi. Bu merosning butun boyligi, serjilo qirralari, uslublari va go'zalligini saqlash hamda kelajak avlodga yetkazish hozirgi san'atkorlarning yuksak vazifasidir.

Usta Olim Komilovning hayoti va ijodiy yo'lini o'rganish milliy raqs merosimizni yanada chuqurroq idrok etish va anglash, ma'naviy hamda estetik ahamiyatini belgilash, o'zbek raqs san'atining turli nazarini va amaliy qirralarini yanada chuqurroq o'rganish uchun ham xizmat qilishi mumkin.

Mohlaroy Rajabova,
"Xoreografiya jamoalari rahbari"
ta'lim yo'nalishi
1-kurs talabasi

XORAZM OVOZINING

TRIK TARIXI

Munawar. Bu nomni eshitsam, yuragimda go'yo bahor shamoli esadi. Uning kuyi, ovozi, sahnadagi harakati, ko'zlaridagi ta'sirli ifodalar ruhimni tetiklashtiradi, qalbimda shodlik uyg'otadi. O'zbekiston xalq artisti Sultonposhsha Rahimovaga bag'ishlangan yubiley kechasida Munawar Omonboyevani yaqindan taniy boshladim. Ilgari uni televideniya, sahnada ko'rgan bo'lsam-da, Xorazm san'atiga bu qadar daxldor ekanini aynan o'sha kechada his etdim.

Shu kechada u Shohsanam obrazida sahnaga chiqdi. Sultonposhsha Rahimova unga maftun bo'lgan holda bag'riga oldi. Uning yuzidagi tuyg'ulardan shunday xulosaga keldim: Munawar – yo'qotilgan qadriyatni qayta topgandek shod-xurram edi. Bu tuyg'u tomoshabinlar qalbiga ham ta'sir etdi.

Xorazmda san'atkorlar kam emas, ammo Vahobjon Fayozovdan so'ng, Munawar Omonboyeva Xorazm sharafigini munosib himoya qila olgan iste'dodli san'atkorlardan biridir. U sahnada mikrofonisiz kuylash baxtiga muyassar bo'lgan, ovozi to'laqonli, ma'naviy jihatdan boy ijodkordir.

Ayni paytda Xorazm teatrida klassik asarlarining sahnalashtirilishi kamayib borayotgani achinarli holdir. «Layli va Majnun», «Farhod va Shirin», «Oshiq G'arib va Shohsanam» kabi asarlar milliy teatrimiz tarixida muhim o'rin egallaydi. Afsuski, bugungi kunda «zamona bop emas» degan bahona bilan bu meros e'tibordan chetda qolmoqda. Ammo shunday spektakllar xalq qalbidan joy olgan Munawar Omonboyevadek aktrisalr orqali yana sahnaga qaytishi mumkin.

Munawar opa haqiqiy Shohsanam timsolidir. U nafaqat sahnada, balki hayotda ham samimiyat va iffat timsolidir. Uning har bir sahnadagi chiqishi, ariyalari, ovozidagi shivirlagan shamol singari ta'sir – Xorazm zamini, xalqning ohangi va tuyg'usini o'z ichiga olgan.

Munawar Omonboyeva Namanganda tug'ilib o'sgan. U Toshkent davlat san'at institutida tahsil olgan paytdayoq o'z iqtidori bilan ajralib turardi. «Nurxon» musiqali dramasiidagi rol unga Muqimiy teatri eshiklarini ochgan bo'lsada, taqdir uni Xorazmga olib keldi. Turmush o'rtog'i, aktyor Bahtiyor Omonboyev bilan birga Xorazmga kelib, bu yerda teatrd solist sifatida faoliyat boshladi.

Shu vaqt mobaynida u **"Muhabbat qo'shig'i"** – Zubayda, **"Olma pishganda keling"** – Tozagul, **"Paranji sirlari"** – Holisxon **"Layli va Majnun"** – Layli "Ajodlar qilichi" – Zankija rollari orqali tomoshabinlar qalbidan chuqur o'rin oldi.

Uning faoliyati ekran orqali ham keng auditoriyaga yetdi. «Yoshlik gulshani» kabi dasturlar orqali u har bir xonadonga mehmon bo'ldi.

Munawar opa san'at bilan bir qatorda ijtimoiy hayotda ham faol ishtirok etdi. Urganchda san'at kollejida ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari, keyinchalik shahar hokimi o'rinbosari sifatida Xo-

tin-qizlar qo'mitasini boshqardi. Bugungi kunda esa O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi Urganch filialida dekan sifatida yoshlarga saboq berib kelmoqda.

Teatr bosh rejissyori Ibodulla Niyozmetov uning iste'dodi haqida shunday degan:

"Musiqali drama janrida obrazda qolib, ariyani yurakdan kuylay olish – har bir aktrisaning qo'lidan kelmaydi. Munawar ana shunday san'atkorlardan biri."

Shu bois, Munawar Omonboyevaning hayoti va ijodi – faqat bir inson taqdiri emas, balki milliy san'atning, xalq madaniyatining yaqqol ifodasidir.

Hozirgi kunda u to'g'ridan-to'g'ri teatr sahnasida faoliyat olib bormasa-da, san'at va ma'rifatni targ'ib qilishni davom ettirmoqda. Munawar Omonboyeva – O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi Urganch filialida teatr tarixi fanidan dars bermoqda hamda xoreografiya fakulteti dekani sifatida yosh avlodni tarbiyalashda faol ishtirok etmoqda.

Munawar Omonboyeva — milliy san'at so'lmas guli, xalq ovozinining jonli tinglovchisidir. Uning ovozi, ijodi va shaxsiyati yana ko'p yillar davomida yoshlar qalbidan, sahna xotirasida va milliy madaniyatimizning g'ururi sifatida yashaydi.

Zulfiya Yaqubova,
O'ZDXA Urganch filiali
"Lazgi ijrochiligini yana-da rivojlantirish" bo'limi boshlig'i

TALABALAR SAHNASI — YURAKLARGA ELCHI

Joriy yilning 11-iyun sanasida Muqimiy nomidagi O'zbekiston davlat akademik musiqali teatrida, O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi, "Zamonaviy raqs" va "Xoreografiya jamoalari rahbari" ta'lim yo'nalishi 4-kurs talabalarining davlat attestatsiyasi bo'lib o'tdi.

"Xoreografiya jamoalari rahbari" ta'lim yo'nalishi 4-kurs talabalari Abdulhamid Cho'lponning "Kecha va Kunduz" romani asosida "SO'LG'IN" milliy spektakli va taniqli xonanda Uitni Xyuston hayoti va ijodiga bag'ishlangan "Qo'shiqlarda yashayman" zamonaviy raqs spektaklini sahnalashtirishdi.

"Zamonaviy raqs" ta'lim yo'nalishi talabalari tomonidan esa, buyuk rus shoiri Aleksandr Sergeyevich Pushkin ijodiga bag'ishlangan "Rus she'riyati quyoshi" zamonaviy xoreografik spektaklini taqdim etdi.

Muqimiy nomidagi O'zbekiston davlat akademik musiqali teatrida bo'lib o'tgan ushbu davlat attestatsiyasiga O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirining birinchi o'rinbosari Avazxon Tadjixanov, Mog'ulistonning favqulodda va Muxtor El-

chisi janob Daadankhuu Batbaatar, Rossiya Federatsiyasining O'zbekistondagi elchixonasi birinchi kotibi Nanieva Alla Borisovna-lar tashrif buyurdi.

Akademiya bitiruvchilari tomonidan ijro etilgan har bir raqs, insonda o'zgacha dunyoqarash va tuyg'ularni uyg'ota oldi desam mubolag'a bo'lmaydi. Ijro davomida talabalarimizning ijro mahorati, pantomimasi, plastikasi juda ham sezilarli darajada ko'rinib turdi.

"So'lg'in" – taniqli yozuvchi Abdulhamid Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidan ilhomlanib sahnalashtirilgan milliy spektakl. Milliy qadriyatlar, insoniy izzat va tarixiy xotira bu asarda zamonaviy xoreografiya orqali o'z ifodasini topdi. Milliy liboslar, harakatlar plastikasi, musiqiy ohang — barchasi zamonaviy sahna tilida so'zlaganday bo'ldi.

"Qo'shiqlarda yashayman" – afsonaviy xonanda Uitni Xyuston hayoti va ijodiga bag'ishlangan zamonaviy raqs spektakli. Bu sahna asari orqali talabalar mashhur san'atkorning taqdirini, qalb izzitoblari va g'ururli kurashlarini raqs harakatlari bilan

hikoya qilib berdi. Emotsiyalarga boy chiqish zalda o'tirgan har bir tomoshabin qalbiga ta'sir o'tkazdi.

"Rus she'riyati quyoshi" – buyuk rus shoiri Aleksandr Sergeyevich Pushkin ijodiga bag'ishlangan xoreografik spektakl. Pushkin she'rlaridagi drammatizm, lirika va ruhiy kurash raqs san'ati orqali mahorat bilan namoyon etildi. Bu chiqish tomoshabinlarni klassik adabiyot olamiga sayohatga olib chiqdi.

Yuqorida keltirilgan kompozitsiyalar ichida bizga eng yoqqani Uitni Xyuston hayoti va ijodiga bag'ishlangan raqs kompozitsiyasi bo'ldi. Chunki bu kompozitsiya uchun anchagina mehnat qilingani, ter to'kilganligi yaqqol namoyon bo'ldi.

Ushbu ijodiy ishlar O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi "Xoreografiya jamoalari rahbari" kafedrasida o'qituvchilari va iste'dodli talabalar bilan hamkorlikda tayyorlandi. Ustozlarning yetuk tajribasi va talabalar iste'dodi birlashib, mukammal sahna asarlarini yaratishga musharraf bo'lishdi.

Tomoshabinlar tomonidan iliq kutib olingan ushbu tadbirlar bir kunda uchta badiiy parvoz bo'lib, o'zbek raqs san'atining yangi avlod vakillari

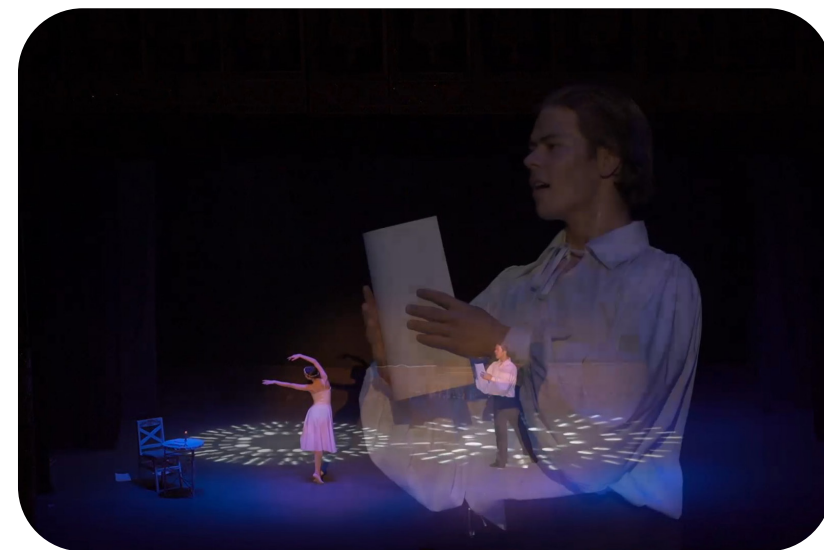
yetuk mutaxassislar bo'lib yetishib chiqayotganidan dalolat beradi.

Go'zallik va nafislik bilan sug'orilgan ushbu kun san'at ixlosmandlari qalbidan unutilmas taassurotlar qoldirdi.

Ushbu tadbirlarda faol ishtirok etganimizdan g'oyat xursandmiz. Bu jarayon bizga katta tajriba, yangi ilhom va ustozlarimizga nisbatan cheksiz minnatdorlik tuyg'usini bag'ishladi.

**Jamshidbek Mirsoliyev,
Sherzod Qodirov,**

"San'atshunoslik" ta'lim yo'nalishi
3-kurs talabalari

RAQS ORQALI SO'ZLAGAN TUYG'ULAR

Ohang va qalb uyg'unligi, ko'z, qosh, qo'yingki, har bir harakatdagi yashirin ma'no. Gohida shodlik, gohida qayg'u, ba'zida baxt va ba'zida ayriliq ifodasi. Dillarni-da sel qilguvchi mahorat. Iste'dod va ijrochining o'ziga xos uslubi esa tomoshabinni mahliyo etadi. U hamma uchun tushunarli, hissiyotlarga boy, millat va til tanlamaydigan mo'jiza.

So'z, xalqning milliy madaniyatini jahonga tanitadigan raqs san'ati haqida ketayotganini anglagan bo'lsangiz kerak. Aytishlaricha, u dastavval kalom va ohangga bog'liq bo'lib, keyinchalik mustaqil san'at turi sifatida shakllangan. Zero, raqqosaning nafis harakatlari va libosi bir butun uyg'unlikni tashkil etgan.

2025-yilning 11-iyun kuni Muqimiy nomidagi O'zbekiston davlat musiqali drama teatrida O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi bo'lib o'tdi. Mazkur tadbir san'atning yurakka ta'sir qiladigan kuchini his qilishga yana bir imkon berdi.

Men san'atshunoslik ta'lim yo'nalishida o'qiyman, lekin raqsning ijrochilik san'ati turi bilan shug'ullanmayman. Shunga qaramay, bu attestatsiya imtihoni meni befarq qoldirmadi. Dastlab konsertga oddiy tomoshabin sifatida bordim. Ammo spektakl boshlanganidan so'ng sahnadagi raqqos va raqqosalar, ularning harakati, musiqa va teatr muhiti meni o'ziga rom qildi.

Har bir raqs o'ziga xos ma'no va tuyg'uga ega edi. Ayniqsa, 1-kurs talabasi Yelizarning raqsi yodda qolarli bo'ldi. Uning harakatlari aniq, ishonchli va obrazga mos edi. Oddiy raqs harakatlari orqali u tomoshabinlarga chuqur his-tuyg'ularni yetkazdi.

4-kurs talabasi Abakulov Asadbek tomonidan sahnalashtirilgan "Qalb tug'yonlari" nomli kompozitsiyasi esa men uchun eng ta'sirli chiqish bo'ldi.

Harakatlarda mazmun, obrazlar va tuyg'ular uyg'unligi namoyon bo'ldi. Har bir talaba o'z raqs kompozitsiyasi ijrosini a'lo darajada bajardi. Raqs tomoshabinni o'ylantirib qo'ydi, uning ichki dunyosiga ta'sir qildi.

Shuningdek, "Nayman qizi" nomli spektakl ham katta taassurot qoldirdi. Ushbu asar

Mongol syuitasiga asoslangan bo'lib, unda an'anaviy va zamonaviy uslublarni uyg'unlashgan edi. Ayniqsa, mazkur raqs ijrolarini tomosha qilgan Mongoliyaning O'zbekistondagi muxtor elchisi Daadankhuu Batbaatar asar yakunida o'nidan turib, qarsak chalganini ko'rib ustozlarimiz va bitiruvchilarimizdan faxrlanib ketdim. Bu talabalar ijrosining yuqori baholanganidan darak beradi.

Tadbir davomida zamonaviy raqs spektakllari ham namoyish etildi. Uitni Xyuston hayotiga bag'ishlangan "Qo'shiqlarda yashayman" nomli sahna asari chuqur ma'no bilan boy edi. Bu sahna asari menga biroz g'amginlik hadya etdi. Sahna asarida u rostan ham qo'shiqlarda yashayotganini aks ettirishga erisha oldilar.

Kechaning yakunida Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidan ilhomlanib yaratilgan "So'lg'in" nomli spektakl namoyish etildi. Unda musiqa, obrazlar va raqs harakatlari o'zaro uyg'unlashgan edi. Har bir ijrochining harakati orqali voqeyilikning mazmuni ochib berildi. Spektakl tugagach, zaldagi sukunat tomoshabinlarning sahnada ko'rganlaridan ta'sirlanganlarini ko'rsatdi. Mazkur yakuniy

imtihon, raqs — bu shunchaki chiroyli harakat emas, u awalo, his-tuyg'ularni, fikrlarni va insoniy holatni harakat orqali yetkazish vositasi hisoblanganini ko'rsatdi. Akademiyada talabalar buni o'z sahna chiqishlari orqali isbotlab berdilar. Men "San'atshunoslik" ta'lim yo'nalishida o'qiyotgan bo'lsam-da, raqsga bo'lgan hurmatim va qiziqishim yanada oshdi. Uning naqadar chuqur ma'no va ahamiyatga ega san'at turi ekani tushundim. O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi shunday imtihonlar orqali nafaqat raqqos va raqqosalar, balki keng dunyoqarashga ega san'atshunoslarni ham tarbiyalamoqda. Ushbu ijodiy yakuniy davlat attestatsiyasi orqali men san'atning inson qalbiga qanday kirib borishini yaqqol ko'rdim. Bu kun mening yodimda uzoq vaqt saqlanib qoladi. Chunki raqs — bu tanadan emas, yurakdan boshlanadigan san'atdir.

Adiba Fayzullayeva,

"San'atshunoslik" ta'lim yo'nalishi
1-kurs talabasi

O'ZBEKISTON DAVLAT
XOREOGRAFIYA AKADEMIYASI
**VAKANT O'RINLARGA
TANLOV E'LON QILADI**

**"Xoreografiya
pedagogikasi"
kafedrasida
dotsenti
(bitta o'rin)**

**"Xoreografiya
pedagogikasi"
katta o'qituvchi
(bitta o'rin)**

1. Rektor nomiga ariza.
2. Xodimning shaxsiy varaqasi.
3. Ma'lumoti, ilmiy darajasi, ilmiy unvoni haqidagi diplom nusxalari.
4. Pasport nusxasi.
5. Ilmiy ishlar ro'yxati (ilmiy kotib tomonidan tasdiqlangan holda).
6. Malaka oshirganligi to'g'risidagi guvohnoma nusxasi.
7. Mehnat daftarchasining nusxasi.

**Hujjatlar e'lon chiqqan kundan boshlab 1 oy muddatda qabul qilinadi.*

Manzil: 100011, Toshkent shahri, Yusuf Xos Hojib ko'chasi, 103-uy.
Telefonlar: 71 215-55-94, 71 215-56-98.

TAHRIR HAY'ATI

Nozim Qosimov
Hulkar Hamroyeva
Matluba Murodova
Po'lat Tashkenbayev
Dildora Qosimova
Shahzoda Xudoynazarova
Gulasal Usmonova

BOSH MUHARRIR:

Shuxrat TOXTASINOV

BIZNING MANZIL:

100031, Toshkent shahri,
Yakkasaroy tumani,
Yusuf Xos Hojib ko'chasi,
103-uy.

NASHR UCHUN MAS'UL

To'maris A'ZAM

Gazeta 2018-yil 4-dekabrda O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi tomonidan 1002-raqam bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

Nashr indeksi: 145
Ofset usulida bosildi.
Qog'oz bichimi A-3

Bosishga topshirish vaqti:
18:00
Bosishga topshirildi: 21:25
Adadi: 200
Bahosi kelishgan narxda.

SAHIFALOVCHI:

Muhammadxon YUSUPOV

Gazeta tahririyat kompyuterida terildi va sahifalandi.

"NISO NASHRIYOT VA MATBAA UYI" MCHJ
bosmaxonasida bosildi.
Manzil: Toshkent viloyati,
O'rta Chirchiq tumani,
"Mash'al" mahallasi,
Markaziy ko'chasi, 1-uy.

Buyurtma: 520

Hajmi 1 bosma taboq.